

ETZENRADE/BINGELRADE – Loopt daar een Duise douanier? Zijn groene overhemd lijkt er verdacht veel op. Nee, toch niet. De man loopt samen met een ander druk gebarend over het bospad, de Molennweg in het grensgebied van Onderbanken naar Susterseel. Ik weet waarom ik hier in dit verlaten bos ben, maar wat zouden die twee heren met stadskleren daar doen?

Toeristen? Nee. Drugsmokke-
laars of terroristen lijken ze ook
niet. Maar je weet maar nooit.
Ach, ze komen voor het hout, dat
opgestapeld ligt langs de weg. Ze
zijn houthandelaren, zeggen ze.
Nu stel ik me bij zo'n beroep een
ribfluwelen kniebroek en ferme
wandelschoenen voor en aan die
voorwaarde voldoen deze twee
helemaal niet. Maar ik ben best
bereid ze op hun woord te gelo-
ven. Het hout is eigenlijk Duits,
maar het wordt naar de Neder-
landse kant van het bos gesleept.
Een kruisoor die daarop let, zegt
de 'douanier'.

De Roode Beek wordt weer over-
gestoken en ik ga over een holle
weg – dat denk ik althans – rich-
ting Jabeek. Een aardig dorpje.
Meer kan ik er niet over zeggen.
Of het moet zijn dat ik nog even
een verplicht rondje in Suster-
seel heb moeten maken, omdat
ik niet in de gaten had dat de
Susterselweg alleen daarheen
leidde. Toen ik het grenskantoor
voor de tweede keer in vijf minu-
ten passeerde heb ik nog even
gekeken of er iemand bewoog,
maar nee.

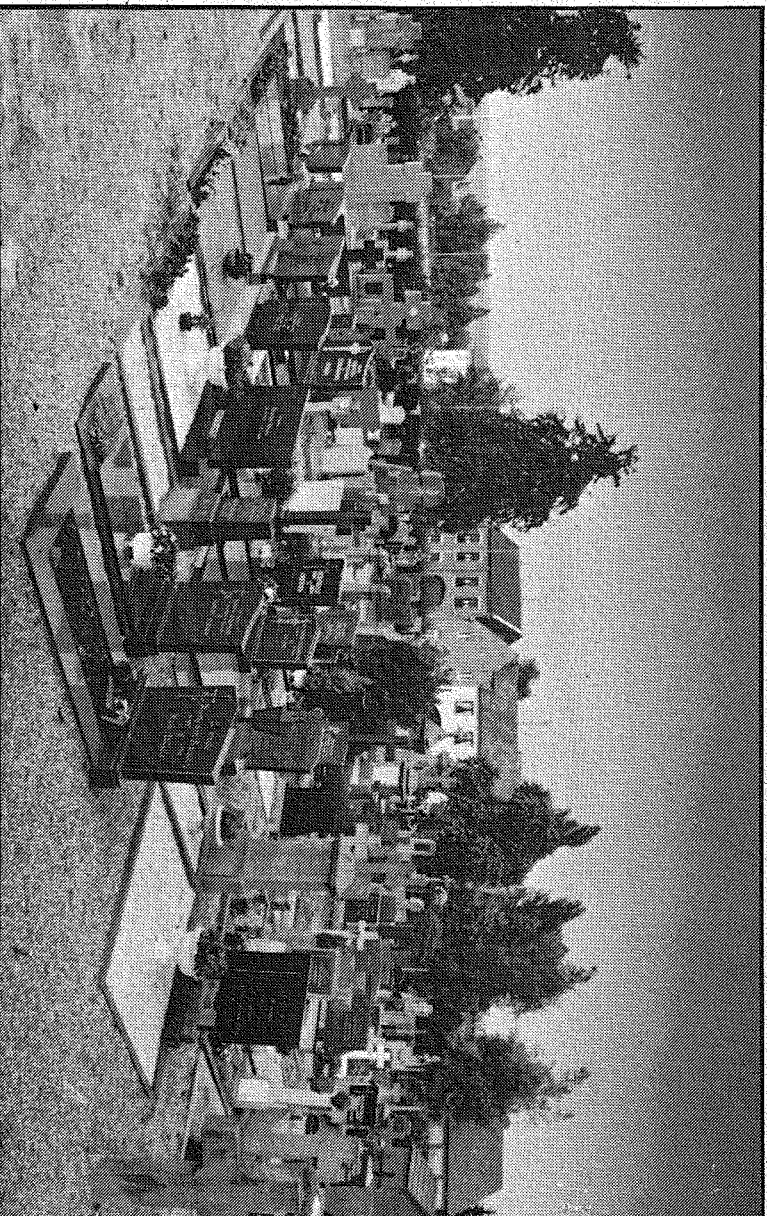
Graven

Hier rust Jan van den Camp
echgenoot van Maria van de
Kamp. Ernaast ligt Maria van de
Kamp weduwe van Jan van den
Camp. Het duurt een paar ogen-
blikken voor ik het doorheb. Ik
waar over het kleine kerkhofje
dat ingkelemd ligt tussen een
weiland en een aardbeienveld
aan het begin van Bingelrade.
Het klinkt misschien wat lugul-
ber, maar ik mag graag graven
kijken. Het is weer eens wat an-
ders dan overlijdensberichten.

Alleen oude kerkhoven krijgen
mijn onverdeelde aandacht. Op
algemene begraafplaatsen zul je
me niet zien. Zelf wil ik als ik
dood ben ook op een oud kerk-
hof liggen, bij mijn familie. Met
een mooie zerk en bloemen. Ik
heb alvast een begrafenisverze-
kering afgesloten om het geheel
te bekostigen als het zover is.

Tegen de heg rondom het kerk-
hof staan hele oude kruisen. Ver-

De pastoor kende geen ongelijk Het kerkhofje in Bingelrade

● Het kerkhofje van Bingelrade.

brokkeld en verweerd. De tek-
sten zijn onleesbaar. Er hangt
een zoete aardbeienlucht. Er zijn
geen bomen om de schaduw op
te zoeken, geen water om wat af
te koelen. Ik kijk wat rond. Ach,
die is niet oud geworden. Wat
zou ze hebben gehad? Deze man
is in de oorlog gestorven. Zou hij
in het verzet hebben gezeten? En
daar is een nogal kaal familiegraf
met een groot aantal Janssens.

Brommerij

Er komt een brommerijje aan.
Een oudere man stapt af. Hij
heeft flessen en potten water bij
zich. Hij zet ze neer bij een graf.
Tussen de zerken door komt hij

Woonden vroeger op kasteel
Raath, blijkt achteraf. Geen na-
zaat meer te bekennen om nog
eens een bloemetje te planten.

naar me toe. Hij wijst op het
braakliggende stuk achterin het
kerkhofje, dat er zo te zien pas
kort geleden bij getrokken is. „Er
kon er hier geeneen meer ster-
ven,” zegt hij. „Er was geen
plaats meer op het kerkhof.”

„Hier heeft vroeger een kerkje
gestaan,” vertelt deze oud-inwo-
ner van Bingelrade. Nu liggen er
graven. In 1936 is de kerk afge-

Foto: MARCEL VAN HOORN

broken. Pastoor Gorissen had
een nieuwe parochiekerk laten
bouwen halverwege het dorp.
Dit kerkje was te ver lopen voor
de mensen aan de andere kant
van het dorp en verderop in
Raath gingen ze naar het kapel-
letje bij het kasteel.

Jos J.P. Gorissen, pastoor te Bin-
gelrade van 1933 tot 1950. „Gebo-
ren 1891, gestorven 1950. „Geen
geliefde man”, zegt de ex-mijn-
werker. Nu kan hij nog zijn ver-
ontwaardiging niet bedwingen
over de manier waarop de pas-
toor zijn familie heeft beledigd.
„Wij werkten in de mijn en
mochten eerder naar huis omdat
er water in de mijn zat. Stapt de
pastoor een keer om vijf uur bij
ons binnen, ziet ons al aan het
avondeten zitten en beschuldigt
ons van dagdleverij. Want vol-
gens hem zat er geen water in de
mijn. Ik heb hem de deur gewe-
zen.”

We kijken wat rond. Het is stil op
straat. „Ach,” zegt hij, „als je in
de buurt waar ik woon komt zie
je geen mens. De mensen heb-
ben geen tijd meer voor elkaar.
Vannmiddag ook weer. Om drie
uur zitten ze weer allemaal voor
te televisie. Dan begint Wim-ble-
don. Hadden ze dat roting maar
nooit uitgevonden. Vroeger za-
ten de mannen na het werken
buiten op de bank en dan werd er
verteld over weervolgen en bok-
kerijders. Daar ging je dan als
kleine jongen bijzitten.”

Hij gaat terug naar het graf van
zijn ouders, de Afrikaanjes wa-
ter geven.

Zes weken lang reist
onze verslaggever
ANS BOUWMANS
langs de Limburgse
grens. Van Vaals langs
de grens met
West-Duitsland naar
Mook en weer terug
langs de Brabantse en
Belgische grens. Start- en
eindpunt: het
Drielandpunt.

grensgevallen

